

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13529/2025
22.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Ивана Першић Јанацковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Игор Јањић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4957/24 од 24.04.2025. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 4957/24 од 14.08.2025. године, у седници одржаној 22.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4957/24 од 24.04.2025. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 4957/24 од 14.08.2025. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 2359/21 од 07.08.2024. године, ставом I изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је утврђено да заоставштину покојне ВВ, бивше из ..., чини право својине на 1/3 стана у Нишу на адреси ... број ..., по основу стицања у браку са супругом, сада покојним ГГ, бившем из ..., те да су уговор о доживотном издржавању, потврђен и оверен пред Основним судом у Нишу 30.03.2012. године под бројем 2РЗ 95/2012 и анекс тог уговора потврђен и оверен пред Основним судом у Нишу 06.06.2013. године под бројем 2РЗ 421/2013, ништави у делу од 2/9 у погледу располагања непокретном имовином – станом у Нишу на адреси ... број ..., па је утврђено да је тужилца, по основу наслеђа, као законски наследник покојне ВВ, бивше из ..., носилац права својине на уделу од 1/9 стана у Нишу на адреси ... број ..., површине 68,58 м2, који се налази у стамбеној згради изграђеној на к.п. бр. ..., уписана у ЛН бр. .. К.О. Ниш „Теле кула“, што је тужени дужан да призна и омогући упис овог права тужиле у јавне књиге, док је у преосталом делу тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом II изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 4957/24 од 24.04.2025. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 4957/24 од 14.08.2025. године, ставом првим изреке, одбио, као неосноване, жалбе странака и потврдио решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Нишу П 2359/21 од 07.08.2024. године. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу П 2359/21 од 07.08.2024. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужиље и утврђено да заоставштину покојне ВВ, бивше из ..., чини право својине на 1/2 стана у Нишу на адреси ... број .., по основу стицања у браку са супругом, сада покојним ГГ, бившем из ..., те да су уговор о доживотном издржавању, потврђен и оверен пред Основним судом у Нишу 30.03.2012. године под бројем 2РЗ 95/2012 и анекс тог уговора потврђен и оверен пред Основним судом у Нишу 06.06.2013. године под бројем 2РЗ 421/2013, ништави у делу од 2/6 у погледу располагања непокретном имовином – станом у Нишу на адреси ... број .. и утврђено да је тужилца, по основу наслеђа, као законски наследник покојне ВВ, бивше из ..., носилац права својине на уделу од 1/6 стана у Нишу на адреси ... број .., површине 68,58 м², који се налази у стамбеној згради изграђеној на к.п. бр. ..., уписана у ЛН бр. .. К.О. Ниш „Теле кула“, што је тужени дужан да призна и омогући упис овог права тужиље у јавне књиге. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужилци исплати износ од 21.800,00 динара на име накнаде трошкова другостепеног поступка, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је доставила одговор на ревизију туженог, захтевајући накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачка 2. из истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су у сродству тако што је тужилца тетка по оцу туженом који је син њеног преминулог брата ДД. Правни претходник парничних странака, покојни ГГ, бивши из ..., отац тужиље, а деда по оцу туженог, преминуо је ...2014. године и оставио законске наследнике првог наследног реда, тужилцу и туженог. Отац туженог, ДД, преминуо је пре ГГ. ГГ је закључио брак са сада покојном ВВ 07.02.1953. године, а у браку су добили сина ДД и ћерку АА (тужилцу). ГГ је био професионално војно лице до одласка у пензију, док ВВ није радила, већ се старала о деци и домаћинству. Предметни стан у Нишу на адреси ... бр. ..., војска је дала на коришћење ГГ који је тада имао чин заставника, решењем од 12.12.1973. године, за све чланове његовог породичног домаћинства. Стан је откупљен у току трајања брака покојних ВВ и ГГ. ВВ је преминула ...2007. године, а након њене смрти није вођен поступак расправљања заоставштине. Њени наследници су супруг

ГГ и деца ДД и АА. ГГ је имао здравствене проблеме, али је могао да се стара о себи и својим потребама и да обавља послове везано за домаћинство. Након смрти сина ДД, који је преминуо ...2013. године, здравствено стање ГГ је почело нагло да се погоршава услед чега му је била потребна помоћ других лица. У том периоду, о њему се старао тужени ББ, имајући у виду да се тужиља, након удаје (1979. године), преселила у ..., где и сада живи са супругом и децом. Након смрти ВВ, између сада покојног ГГ, као примаоца издржавања и његовог сина, покојног ДД из ... и унука, овде туженог ББ из ..., као давалаца издржавања, закључен је уговор о доживотном издржавању 25.01.2012. године, оверен пред судом 30.03.2012. године под бројем 2РЗ 95/2012. Тим уговором су се даваоци издржавања обавезали да се у потпуности старају о примаоцу издржавања, да га негују, лече, старају се о његовој покретној и непокретној имовини коју чини стан у Нишу у Улици ... (сада ...) бр. ..., површине 68,58 м², који је, прималац издржавања стекао по уговору о купопродаји – откупу непокретности овереном пред Општинским судом у Нишу 16.10.1992. године под бројем II Ов 8585/92. За пружено издржавање, прималац издржавања је, као власник те некретнине са припадајућим покретним стварима, исте оставио даваоцима издржавања, као сувласницима са по 1/2. Давалац издржавања ДД је преминуо ...2013. године, а потом је између ГГ и туженог закључен анекс уговора о доживотном издржавању, 19.04.2013. године оверен пред судом под бројем 2РЗ 421/2013 од 06.06.2013. године којим је тужени, као давалац издржавања, преузео све обавезе покојног ДД, као даваоца издржавања, а истим је уговорено да ће, након смрти примаоца издржавања, тужени добити целу некретнину.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље је делимично усвојио, у смислу одредбе члана 171. став 1. и 182. став 2. и 3. Породичног закона, налазећи да је предметни стан брачна тековина ВВ и ГГ и да је ГГ допринос у стицању те имовине већи од доприноса ВВ, те да је однос њихових доприноса 1:3, па је у складу са тим утврдио обим заоставштине покојне ВВ, бивше из ..., с обзиром да није вођен поступак расправљања њене заоставштине. Како су у тренутку смрти покојне ВВ њени законски наследници били супруг ГГ и деца, овде тужиља АА и син, сада покојни ДД (отац туженог ББ) који је преминуо након смрти мајке, то су, по мишљењу првостепеног суда, они лица која су, по закону позвана на наслеђе, а њихови наследни удели су једнаки у смислу одредбе члана 9. став 1. и 2. Закона о наслеђивању и износе 1/3 од имовине оставиље, односно 1/9 предметног стана, имајући у виду оставиљин удео у истом (1/3). Сходно томе, по мишљењу првостепеног суда, сада покојни ГГ, као прималац издржавања могао је пуноважно да располаже само са уделом од 7/9 на предметној имовини коју је стекао по основу стицања у брачној заједници и по основу наслеђивања своје покојне супруге (2/3 по основу стицања у брачној заједници и 1/9 по основу наслеђивања). Због тога је, по мишљењу првостепеног суда, предметни уговор о доживотном издржавању и његов анекс делимично ништав, а тужиљи, по основу права наслеђа иза смрти мајке припада право својине на спорном стану на уделу који јој припада у смислу одредбе члана 9. став 1. и 2. Закона о наслеђивању.

Другостепени суд је, побијаном пресудом, преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужиље усвојио и утврдио ништавост предметног уговора о доживотном издржавању и његовог анекса у делу којим је прималац издржавања располагао имовином која није била његова, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 171. и 180. став 2. Породичног закона. По оцени другостепеног суда, стицање својине откупом друштвеног/државног стана је

специфичан начин стицања својине, с обзиром на нетржишне и некомерцијалне услове куповине (откупна цена не представља тржишну цену, бенефиције у погледу рока плаћања исте и слично), па због ових, повлашћених, услова стицања својине, није од значаја за утврђивање доприноса брачних другова у стицању околност да је само сада покојни ГГ био у радном односу и да му је стан додељен јер је био у радном односу, док његова супруга, сада покојна ВВ никада није била запослена. Имајући у виду законску претпоставку о једнаким уделима брачних другова у стицању заједничке имовине, другостепени суд је закључио да заоставштину покојне ВВ, бивше из ... чини право својине на једнакој половини предметног стана. Пошто су њени законски наследници били њен супруг, сада покојни ГГ, кћи (тужиља АА) и син, сада покојни ДД, отац туженог ББ, то је, сходно одредби члана 9. став 1. и 2. Закона о наслеђивању, сваки наследник имао право на 1/3 њене заоставштине, што значи да је покојни ГГ могао уговором о доживотном издржавању и његовим анексом да располаже својом половином и једном трећином од наслеђене једне половине покојне ВВ, односно уделом од 4/6 стана, па су уговор о доживотном издржавању и његов анекс ништави у делу у ком је располагано са 2/6 стана.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 171. Породичног закона, прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. У смислу одредбе члана 180. став 2. истог Закона, претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки.

На основу одредбе члана 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

У конкретном случају, спорни стан откупљен је у току трајања брака покојних ГГ и ВВ (1992. године), по нетржишним условима, због чега овако стечена имовина припада супружницима у једнаким деловима, како је правилно закључио другостепени суд. Предметни уговор о доживотном издржавању и његов анекс су ништави у делу којим је прималац издржавања располагао имовином покојне ВВ, осим дела који је и он наследио иза њене смрти, као њен законски наследник.

Наводи ревизије туженог о томе да је покојни ГГ предметни стан стекао радећи цео живот као професионални подофицир Војске Србије, док ВВ за свог живота, па и за време трајања брачне заједнице никада и нигде није засновала радни однос и није материјално доприносила породичном буџету, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Предметни стан стечен је откупом у току трајања брака покојног ГГ и покојне ВВ, при чему откупна цена стана није формирана под условима понуде и потражње (тржишна цена), већ по посебно прописаним елементима. У овом случају, општи принцип деобе имовине супружника по коме се њихов удео одређује према њиховом доприносу у стицању у заједничкој имовини, у конкретном случају није применљив јер се ради о стицању права својине на стану који је откупљен из друштвене својине, што подразумева да супружници на стану имају право својине у

једнаким деловима у смислу одредбе члана 180. став 2. Породичног закона. Због тога, тужени неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Трошкови ревизијског поступка на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав одговора на ревизију и за судске таксе, тужиљи нису били потребни у смислу одредби члана 154. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**